

GUIA DOCENT D'ASSIGNATURA

Titulació: Batxillerat en Ciències Religioses					
Nom assignatura: MORAL DE LA VIDA					
Curs	2017-2018			ECTS	4
Període lectiu	1er Quadrimestre	H. de classe setmanals		1'30h	Àrea
Professor	Llic. Joan Mir i Tubau			Llengua	Català

Descripció/Justificació

- Atès que l'home, per naturalesa, és un ésser ètic, cal exercitar-nos a prendre bones decisions, a obrar correctament. El camí per fer-ho és la reflexió racional que ens ajuda a discernir les grans orientacions que han de marcar el nostre comportament davant la vida, tant envers la nostra pròpia vida, com envers la vida dels altres i la vida en general.
- Atès el pluralisme ètic actual, donar a conèixer les opcions ètiques més contrastades i ben fonamentades davant els problemes plantejats per les ciències de la vida i de la salut.
- Estudiar el pensament del Magisteri de l'Església, en els seus textos més rellevants i més recents, entorn de la vida.

Requisits i orientacions prèvies

- Seria interessant que els estudiants tinguessin uns coneixements mínims de filosofia, antropologia i ètica.

Objectius específics

- Tenir una idea clara de la moral de la vida o bioètica, la seva naturalesa, els seus objectius i els seus procediments.
- Donar una visió global de la reflexió ètica i bioètica actual davant els grans temes plantejats per les ciències de la vida i de la salut.
- Estudiar els principals textos del magisteri de l'Església sobre la vida.
- Activar el sentit crític dels estudiants davant de les diverses preses de posició en problemes ètics plantejats per les ciències de la vida i de la salut.
- Que els estudiants arribin a adquirir una opinió pròpia sobre els temes estudiats.
- Conèixer els principals textos de referència, ètics i jurídics, de la bioètica secular.

Competències

Competències transversals (genèriques)

- capacitat d'expressar-se correctament oralment i per escrit
- capacitat de dialogar i saber fonamentar (donar raons) els propis punts de vista
- capacitat de treball en grup
- capacitat de comprendre textos bàsics d'ètica i bioètica

Competències específiques

- Tenir una idea general sobre la bioètica i els grans corrents de pensament

- europeu i anglosaxó que la configuren i la seva institucionalització.
- Arribar a un coneixement suficient dels textos del Magisteri de l'Església sobre qüestions de bioètica.
- Saber fer una valoració crítica de les orientacions ètico-jurídiques elaborades per entitats internacionals i locals i institucions privades.

Continguts

1. Antropologia
 - 1.1. L'home, ésser pluridimensional i plurirelacional.
 - 1.2. La dimensió ètica de la persona humana.
 - 1.3. La dignitat de la persona humana.
2. Deontologia
 - 2.1. Naturalesa i objectius.
 - 2.2. El Codi Hipocràtic.
 - 2.3. Continguts d'alguns codis deontològics actuals relacionats amb la temàtica del curs.
3. Ètica
 - 3.1. Ètica i moral.
 - 3.2. Les dues dimensions de la vida moral.
 - 3.3. Teories ètiques.
 - 3.4. Ètica i dret.
4. Drets i deures
 - 4.1. Els drets humans
 - 4.2. Cartes de drets i deures dels ciutadans en relació a la salut i a l'atenció sanitària.
5. Bioètica
 - 5.1. Naturalesa i objectius de la bioètica.
 - 5.2. Criteris i metodologies per a prendre decisions.
 - 5.3. Comitès de bioètica.
 - 5.4. Biodret. Concepte; relacions ètica i dret.
6. Inici de la vida humana
 - 6.1. L'estatut biològic, ètic i jurídic de l'embrió humà.
 - 6.2. Qüestions ètiques i jurídiques entorn de l'avortament.
 - 6.3. La doctrina de l'Església.
7. Final de la vida humana
 - 7.1. Morir, avui.
 - 7.2. Aspectes ètics i jurídics de les intervencions al final de la vida.
 - 7.3. Documents de voluntats anticipades i Planificació anticipada de decisions.
 - 7.4. La doctrina de l'Església.
8. Ètica mediambiental
 - 8.1. Naixement de la consciència mediambiental.
 - 8.2. Naturalesa i objectius de l'ètica mediambiental.
 - 8.3. Diversitat d'ètiques mediambientals i les seves propostes.
 - 8.4. La doctrina de l'Església.
9. Dret a la informació i consentiment informat
 - 9.1. Dret a la informació i al consentiment informat: fonamentació ètica.
 - 9.2. El consentiment informat: un procés.
 - 9.3. Excepcions.

9.4 Els formularis de consentiment informat.

Metodologia d'ensenyament-aprenentatge

- Es combinarà la classe magistral amb la lectura i comentari dels textos més rellevants en el camp de la bioètica.
- Visualització d'alguna pel·lícula relacionada amb els continguts del curs.
- Es posarà atenció a les notícies dels mitjans de comunicació social, sobretot les que es publiquin a la premsa, relacionades amb els diversos temes del curs.

Avaluació

Criteris d'avaluació

- Un examen final sobre el temari explicat a classe (que representarà el 60% de la nota final).
- Lectura i resum d'un article relacionat amb el temari (30%) de la nota final.
- Participació activa a classe (10% de la nota final).

Bibliografia bàsica

- Gracia, D. (1989). *Fundamentos de bioética*. Madrid: Eudema Universidad. (hi ha una altra edició del 2007)
- Catecisme de l'Església Catòlica (1992), nn. 2258-2301
- Comitè episcopal per a la defensa de la vida (1993). *L'Eutanàsia. 100 qüestions i respostes sobre la defensa de la vida humana i l'actitud dels catòlics*. Barcelona: Claret.
- Joan Pau II (1995), *Evangelium vitae*. Barcelona: Claret.
- Beauchamp, T.L. & Childress, J.F. (1999). *Principios de ética biomédica*, Barcelona: Masson. (Hi ha una cinquena edició en francès i una sisena edició en anglès).
- Abel, F. (2001). *Bioética: orígenes, presente y futuro*. Madrid: Institut Borja de Bioètica-Fundación Mapfre.
- Ferrer, J.J. & Alvarez, J.C. (2003). *Para fundamentar la bioética*. Madrid: Desclée de Brouwer.
- Congregació per a la doctrina de la fe (2008), *Instrucció "Dignitas personae"*, sobre algunes qüestions de bioètica, Roma.
- Droit, R.P. (2010). *La ética explicada a todo el mundo*. Barcelona: Paidós.

Bibliografia complementària

- Gevaert, J. (1987). *El problema del hombre*. Salamanca. Sígueme.
- Gracia, D. (1991). *Procedimientos de decisión en ética clínica*. Madrid: Eudema Universidad.
- Engelhardt, H.T. (1995)., *Los fundamentos de la bioética*, Barcelona: Paidós.
- Cortina, A. (1996). *El quehacer ético*. Madrid: Santillana.
- Torralba, F. (1998). *Antropología del cuidar*. Barcelona: Fundación Mapfre Medicina-IBB
- Flecha, J.R. (1999). *La fuente de la vida. Manual de Bioética*. Salamanca: Sígueme.
- Sgreccia, E. (1999). *Manuel de Bioéthique* (1999), Montréal: Wilson & Lafleur (Hi ha una traducció en castellà (2009) *Manual de Bioética*. Madrid. Biblioteca de Autores Cristianos).
- Simón, P. (2000). *El consentimiento informado*. Madrid: Triacastela.
- Martinez, J.L. (ed.) (2003). *Javier Gafo, Bioética teológica*: Madrid: Desclée de Brouwer.
- Gracia, D (2004). *Como arqueros al blanco. Estudios de bioética*. Madrid: Triacastela.
- Jonsen, A.R., Siegler, M., Winslade, W.J. (2005). *Ética clínica*. Barcelona: Ariel.
- Gómez, C., Muguerza, J. (Eds). *La aventura de la moralidad*. Madrid. Alianza Editorial.
- Marzano, M. (2009). *Qué es la ética aplicada*. Barcelona. Proteus.
- Garvery, J. (2010). *La ética del cambio climático*. Barcelona: Proteus.